

felül kedvezményes tarifával fogyasztunk, főként éjszaka megy a hűtő és a mélyhűtő motorja, a keringetőszivattyú és a locsolás. Nappal túlnyomórészt csak termelünk - avat be minket a részletekbe.

Felhasználnak esővizet is, továbbá fűt kút vizét. Vezetékes vízből csak havi egy köbméter, vagyis ezer liter fogy a konyhában. A fürdőben, mosogatóban és mosógépben keletkezett szennyvíz egy tartályban gyűlik, ahonnan két-három naponként egy tíz percre beinduló szivattyú továbbítja az úgynevezett nádgyökérszónába. A nád ugyanis meg tudja tisztítani, csak alá kell bélelni, hogy ne szivárogon a talajvíz felé. Tehát a csatornába nem engednek szennyvizet. A fekáliával szennyezett víz is szűrhető náddal, viszont ahhoz már négyszer annyi nád szükséges, amelynek telepítése nehézkes lenne, ezért nem angolvécét, hanem komposztbudit

használnak a kertben, illetve a fürdőszobába építve. Ez egy pottyantós vécére hasonlít, de annak minden kellemetlenségét nélkülözi, vagyis nem bűdös. Titka a használat után rászórt forgács, amely nemcsak szagtalanná, de teljesen rovarmentessé is teszi a mellékhelyiséget. Ürítése is egyszerű: csak ki kell emelni a nagy vödört, és földdel, szalmával vagy komposzttal elfedni a tartalmát.

Magyar úrállomás

A matek azt mutatja, hogy hússzor jobban megéri valamit megtakarítani, mint ugyanazt megtermelni. A megtakarításhoz pedig nem kell más, csak néhány kapcsolóóra, mérés és olyan filléres megoldások, mint az a hungarocelles doboz, amelyben a félig megfőtt étel készre fő.

-Mi nem takaréklángra szoktuk tenni az ételt, hanem betesszük ebbe a hőtakarékos dobozba. Nagy előnye, hogy mielőtt elkezd főni, a gázt le lehet kapcsolni, és ebben befejeződik a folyamat, soha nem ég le semmi, bármit magára lehet hagyni - magyarázza Dóry István a működését. A konyhában egy sparhelt áll, PB-gázpalackot csak nyáron használnak: az első évben még tíz palack fogyott, a következőben már csak öt, és most már elég évente egy is. Ezért is az energiaközösségnek hálás.

A családban hagyomány, hogy nagypénteken lekapcsolnak mindent: a villanyórát, a vizet, a fűtést is.

- Ekkor mi vagyunk a magyar úrállomás, amely kering a Nap körül. Nem vagyunk rákapcsolódva semmire, nincs kibocsátásunk sem - mondja mosolyog-

va. Hozzáteszi, az energiatakarékosságot nemcsak a napelemek által előállított energia segíti, hanem az is, ha az élelmiszert a saját kertjükből vagy helyi termelőtől veszik, vagy ha autó helyett biciklire ülnek. Megjegyzi, ha valaki eldönti, hogy ezentúl jobban odafigyel az energiafogyasztásra, és kihúzza a konnektorokból a nem használt töltőket, azzal csak egyezred wattot takarít meg, ha viszont autó helyet a kerékpárt vagy a vonatot választja, húszmilliószor többet spórol.

Dóry István tervei között szerepel egy fenntartható módon működő lakópark létrehozása, 15 házzal. Az első ház alapja és favázis szerkezete már elkészült, már a napelemek is felkerültek a háztetőre, így álma hamarosan megvalósulhat: olyan közösségben élni, amelynek tagjai együtt építik ki a megújuló élet

infrastruktúráit, folyamatosan segítik egymást, és tanulnak is egymástól, így olyan eredményeket érhetnek el, amire egyénileg nem lennének képesek.

2021. 07. 14.

KIRÁLY IGNÁCZ ÉPÍTKEZŐKNEK AVAGY BUTASÁGOK ÉS BÖLCSESSÉGEK AZ ÉPÍTKEZÉssel KACÉRKODÓKNAK

(1.)

Bevezetés

1. Van, aki alkatilag alkalmatlan, van, aki alkalmas az építkezésre.

2. Van, aki pszichésen alkalmas, fizikailag alkalmatlan: álmodozásból csak légvárak épülnek.

3. Van, aki magát teszi lelkileg alkalmatlanná, ő fizikailag is azzá lesz: félelemmel fél emberként csak fél házig futja energiával.

4. Alkalmas az az ember, aki két lábbal a földön áll és energikusan kész felgyűrni az ingujját.

5. Gyakorlati érzékedet ne a reggeli elmélkedésben, ne az íróasztalnál akard felfedezni, hanem építkezéseken való tevékeny-tanulékony részvételben.

6. Saját házadon szerezni alapismereteket: megsínyli a gazda és a ház.

7. Segítesz másnak, de elsősorban magadnak, ha kívülállóként figyelheted az álmok és a valós lehetőségek küzdelmét felebarátod építkezésénél.

8. A lehetőséget a gazda pénztárcája és az anyagellátás eredője határozza meg.

9. Olyan sok a rossz tapasztalat, hogy az építkezéstől való félelem természetes jelenség, miként anyós-viccek is csak elrettentőek.

10. Minél kevesebb a konkrét döntés, annál több ok van a bizonytalantól való félelemre.

11. Minél több az álmodozás a tervezéskor, annál szükségyszerűbb a kivitelezéskori hideg zuhany.

12. A félelem leghatékonyabb legyőzője a szükség.

13. Muszáj-helyzetek önmagunk felülmúlására serkentenek.

14. Mi építkezők bolondok vagyunk a félők szemében, bátrak a félénkek számára.

15. Az építkező olyan, mint a jó asztalos: kétszer mér, mielőtt belevág.

Fészek-álmok, építkezésre kényszerülve

16. Szülők rekamiéjára házasodni nem bűn, de arra tervezni nagy családot szeretetlenség.

17. Lakásszerzés hátsó gondolatát verje ki a fejedből az ország gazdasági helyzete, de a nagycsalád hívatását csak a lelkiismereted határozza meg.

18. Az eszményeid miatt bolondnak tartók munkájára ingyen számítani haszonlesés.

19. Aki ígent mond a nagycsaládra, az ritkán ússza meg önerőre tervezett lakásépítés nélkül.

20. Három dolog kell az építéshez: pénz, pénz és pénz.

21. Inkább tartozz az OTP-nek, mint a barátaimnak.

22. Minél több irányban adósodom el, annál nagyobb mértékben kell a mammon-ügyben gondban lennem.

23. Annyira nem adósodhatom el, hogy az éhezők borítékja teljesen belekeveredjen a malterosládába.

24. Kölcsönt csak a személytelen (hivatal) és a jószívű adakozótól érdemes kérni.

25. A pénz a kapcsolatokat leginkább veszélyeztető tényező.

26. A pénz akkor veszíti el sátáni erejét, ha keményen, precízen kezeled.

27. Ne végy át saját használatra pénzt elismervény nélkül, s ez nem a bizalom hiányának jele, hanem sok minden történhet: mindenki meghal egyszer, talán még te is.

28. Ha kölcsönt kérsz, ajánld fel a Takarékpénztár éppen aktuális alsó kamatát, hogy segítő anyagilag ne nagyon rövidüljön és módja legyen újabb nagylelkűségre a kamat elengedésével.

29. Kölcsönt csak pontos visszafizetési dátummal kérj.

30. Kispénzű, de becsületos ember, ha kell új kölcsönrel fizeti vissza kölcsönét.

31. Pénzbeli megbízhatóságod jövőbeli hitelképességedet jelenti.

32. Amikor nagyobb összeg kerül a kezvedbe, akkor különösen izzadjon meg a tenyered, hogy megfontoltan költsd el (Didaché).

33. Akkor spórolj, amikor még van miből.

34. Ne engedd, hogy az építkezéskor a függöny, a bútor, dekoráció kitörjön álmodozásodból a pénztárcádig.

35. Minél pontosabb költségvetést csinálsz, annál nyomasztóbb lesz, amikor nem tudod azt betartani.

36. Költségvetésed legyen olyan, mint festményen a kontúr vonal: határokat jelzi, de nem vész el a részletekben.

37. Az építkező ember eladja mindenét, hogy felépítse otthonát: egy kerékpár árából 10 mázsányi cementhez juthatsz.

38. Pénzed ne a kocsitartásban forogjon, hanem a betonkeverőben.

39. Ne pénzben gondolkozz, hanem építőanyagban, akkor sok örömed lesz a fizetéstől-fizetésig kuporgatott anyagbeszerzésben is.

40. Az építkezés többbe kerül, mint tervezted, ez a valóság; hogy annyiból kihozod, mint tervezted, ez álom; hogy pénzt takarítasz meg az építkezéssel, ez ostobaság.

41. Rossz telek nincs, csak magas igény szint van.

42. A ma rossznak ítélt telek, holnap szuperré válhat.

43. Ha éhezőkre jelentősen akarsz gondolni, az indulási pénzből add oda vagy egyre nehezebben fogod oadaadni, végül nem leszel rá képes.

44. Telek vásárlásnál olcsón veheted meg a mai állapotát, de te lásd meg benne a holnap fejlődését.

45. Ha eleve nívós telket akarsz, ne sírj, ha árán házat építhetnél.

46. Minél több időt, energiát szánsz a keresésre, annál több esélyed van az olcsó vételre.

47. A kispénzűek hirdetési fóruma a villanyoszlop.

48. Minél üresebb a telek, annál olcsóbb és annál alkalmasabb az építkezésre.

49. A telek anyag-gyűjtögetéseidnek és otthon-elképzeléseidnek bekeríthető területe.

50. Az anyag-gyűjtögetés ráhangolódás az anyagbeszerzésre.

51. Kicsúszik kezedből, amit már fogsz, ha mamlasz vagy: szemesnek áll a világ, szemtelennek le is fekszik (Mohai páter).

52. A herdálók szemétdombjáról otthonok épülhetnének.

53. A guberálás szégyen az emberek előtt, a pazarlás bűn Isten előtt.

54. Tervezéskor a már reális lehetőségeid, a holnapot a szükséges és elégséges méretek, a holnapután a bővíthetőség jelentse.

55. A terv olyan, mint a gyerekvállalás: ti tervezitek, világrahozatalához szakemberhez fordultok, engedélyezés után azzá neveled, amivé képes vagy.

56. Csak elfogadható tervrajz van, tökéletes nincs.

57. A tervrajz kivitelezési számárvezető, sok rugalmassággal.

58. Menet közben módosítasz, mert muszáj, és mert okosabb leszel.

59. A tervezésbe gondold bele változékony igényeidet: kis helységekből nagy szobákról fogsz álmodni, nagyokból elvonulási kuckó után vágyódsz majd.

60. Először igazán terveddel mutatkozol be szomszédjaid felé.

61. Az építési engedély olyan, mint a faültetés: ősszel indítsd el, hogy tavaszra indulhasson az élet.

62. A pénzbüntetés mindig kisebb, mint a pecsétre váró időkiesés kára.

63. Ne féltsd a rajzot a belevitásokatól, rugalmas talpraesettséged jele és nem a szeszélyed.

Fészek építés

64. Kunyhók és paloták építése egyaránt latrina ással kezdődik.

65. Időgazdálkodásodban gondold meg: saját házadnál végzett munkád sokkal nagyobb értékű, mintha pénzért dolgozol.

66. Az idegen munkaerő mindig többbe kerül, mint amit keresel.

67. A hétvégén épített ház: mire elkészül, kezdheted a tatarozását.

68. Építkezz főállásban, és kész leszel, mielőtt belefáradnál.

69. Rezszi-órabérben gondolkodva akkor is hasznosnak látod a napodat, ha szervezési rohangálásban töltötted el: ha te nem csinálod, fizetned kellene érte.

70. Munkádnak legyen kemény idő-kerete: szomszédaid reggel hozzád állíthassák be az órát, este veled vacsorázzon a család.

71. A hétköznapi 10-14 óra és a vasárnapi 8-10 óra csak kimondva sok, tevékenységek láncolatában röpi az idő.

72. Erőnlétedet lemérheted azzal, hogy sokallod vagy kevesled a 24 órát.

73. Minél többféle tevékenység megy az építkezésen, annál hatékonyabb az időkihasználás.

74. A gazda olyan, mint a jó kocsis, minden feladat gyeplője a kezében van, ez menti meg a kapkodó bizonytalanságoktól.

75. A gazda munkaideje nem az ott dolgozókéval kezdődik és nem az övékével ér véget.

76. A gazda előkészít mire jönnek a munkások és elrámol, miután elmennek.

77. Vedd természetesnek, hogy többet kell bírnod, mint a hozzád jövőknek.

78. A jó gazdától eredmény reményében kérhetnek

információt a birodalmán belül: neked tudnod kell, mi hol van, mennyi van, mikor lesz.

79. Az építkezés nem jogosít fel a rendtelenségre: a szemetes építkezés gazdátlan építkezés.

80. A szétszórt szerszám, széthagyott cementes zsákok a gazda névjegyei.

81. Kevesebb idő összeszedni a szeges fadarabokat, mint

kigyógyulni a vérmérgezésből.

82. A szerszámok rendben tartásával nősz fel az egész építkezés kézbentartásához.

83. Ahol dolgozol, ott tedd le a szerszámot és ne vidd ide-oda magaddal, mert kereséssel megy majd el az időd.

84. A szerszám nem közlekedési akadály az építkezésen.

85. Esténként gondold át, mennyi felesleges idő folyt el rendtelenséged vagy fölösleges pedantériád miatt, és jó irányba fogsz fejlődni.

86. Segítőkész emberek nélkül építkezni örömtelen próbálkozás.

87. A segítséget ne várd el, akkor mindig ajándéknak tudod megélni, ha van.

88. Testvéri segítő munkaerőre lakásépítést tervezni önzés.

89. Ne dicsekedj, ha segítségek révén olcsón és jól haladtál, hanem segítőidet dicsérd.

90. Ne a magad aszketizmusa határozza meg az étel-ital ellátást, hanem a segítőké.

91. A tartósan kemény munka nem nélkülözheti a húst és az itókat.

92. A lakodalomban dúskálunk a jóban, az építkezésen fogyasztunk, hogy érdemben dúskálhassunk a munkában.

93. Ha érzi a segítő, hogy becsülsz, szereted, máskor is jönni fog.

94. Ne várd, hogy a te gondodat tartsa mindenki a legnagyobbnak, hisz mindenki a magáét érzi annak.

95. Mindenki jó tanácsát hallgasd meg, még ha nem is segít, hisz mélyült egy emberi kapcsolatot.

96. Aki sokat tanácsolgat, az előbb-utóbb magától rájön, hogy tetteivel is bizonyítania kell.

97. Minden ingyenes segítség visszasegítésre kötelez.

98. Az építkezés után mindent elfelejthetsz, de a neked segítőknek, ha szükséges, nem felejtethsz el segíteni.

99. A szakemberek olyan alkalmazottaid, akik tulajdonosi privilégiumokat igényelnek.

(folytatjuk)
1988.

CSIKY ANNAMÁRIA

KERESZTÉNY KATONAI SZOLGÁLTATMEGTAGADÓK MAGYARORSZÁGON 1979 ÉS 1989 KÖZÖTT (3.)

I. Állam és egyház kapcsolata a 20. század második felében

A bázisközösségek története a magyar egyházi vezetéshez való viszonyát tekintve fordulatokban igen gazdag. Ennek megértéséhez szükséges a magyar egyház és az állam kapcsolatának legalább a legfőbb eseményeit áttekinteni a 20. század második felében, mivel ezek nagy hatással voltak a bázisközösségi mozgalmakkal kapcsolatos egyházi szerepvállalásra. Éppen ezért csak a két meghatározó megegyezéssel szeretnék foglalkozni, amik talán adnak egy átfogó képet a vizsgált korszak helyzetéről.

1. Az 1950-es megegyezés és az Állami Egyházügyi Hivatal felállítása

Az állam a Magyar Katolikus Püspöki Karral 1950-ig nem tudott megállapodást kötni, mert azt a kánonjogra hivatkozva elutasította, hiszen a Vatikán engedélye nélkül ezt önállóan nem tehetné volna meg. Ebben az időben az állam a magyar egyház ellen komoly intézkedéseket hozott. 1948 karácsonyán a

katolikus egyház vezetőjét, Mindszenty József bíborost elfogták, majd életfogytiglani börtönbüntetésre ítélték. Emellett felszámolták a katolikus egyesületeket, megszüntették a katolikus iskolákat, eltörölték a hitoktatást, feloszlatták a szerzetesrendeket. Ezek alapján világossá válhatott, hogy az államnak hatalmában volt beleszólni az egyház működésébe, és mindent megtett azért, hogy megfélemlítse az egyház tagjait.

A kisebb rossz választásának elvét tarthatta szem előtt Grósz József¹ kalocsai érsek és a megyés püspökök, amikor 1950. augusztus 30-án megegyeztek a kormánnyal. Ebben a megállapodásban az egyház biztosította a kormányt arról, hogy a Püspöki Kar elismeri és támogatja a Magyar Népköztársaság államrendjét és alkotmányát. Akik az állami és társadalmi rend elleni tevékenységre használnák egyházi hivatalukat, azokat a Püspöki Kar elítéli. Ezért cserébe a magyar kormány teljes vallásszabadságot biztosít, és lehetővé teszi a működési szabadságot a katolikus egyház számára. Ezen kívül 8 katolikus egyházi iskola visszakerülhetett a tanítórendek kezébe, amelyek ellátásához szükséges megfelelő létszámú szerzetes és apáca működését is engedélyezték. A megállapodás végén megegyeztek abban, hogy a „*Fenti megállapodás gyakorlati végrehajtására paritásos bizottságot kell alakítani a Magyar Népköztársaság Kormányának és a Püspöki Karnak a megbízottaiból.*”² Ez alapozta meg az Állami Egyházügyi Hivatal felállítását, amelyet az 1951. évi I. törvény alapján valósítottak meg.

Az ÁEH létrehozásának indítékaként az szerepel, hogy az Alkotmány kimondta az állam és az egyház szétválasztását, a lelkiismereti szabadság és a vallás szabad gyakorlásának érdekében. Az ÁEH megalakítása tehát a rendelkezés szerint emiatt alakul, bár funkciója épp az ellenkezőjét teszi lehetővé. A Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium vallásügyekkel kapcsolatos hatáskörét megszüntették, feladatát a Minisztertanács felügyelete alá helyezett ÁEH látta el. Az új hivatal feladata az volt, hogy az állam és a különböző vallásfelekezetek közötti ügyeket intézze, a velük kötött megállapodások végrehajtását biztosítsa, és állami támogatást nyújtson a vallásfelekezetek számára.³ Ezzel az új intézménnyel a

¹ Grósz József: (Féltorony, 1887. dec. 9.- Kalocsa, 1961. okt. 3.) Mindszenty bíboros letartóztatása után ő lett a Magyar Katolikus Püspöki Kar elnöke. Az 1950-es megállapodás aláírását követően 1951 májusában letartóztatták, és 15 év börtönbüntetésre ítélték. 1956-ban kegyelmet kapott az Elnöki Tanácstól, majd újra a püspöki kar elnöki posztját tölthette be. 1957-től az Opus Pacis elnöke, valamint a Hazafias Népfront elnökségének tagja.

² *A Magyar Népköztársaság Kormánya és a Magyar Katolikus Püspöki Kar képviselőinek megállapodása.* In:

BALOGH Margit - GERGELY Jenő (szerk.): *Állam, egyházak, vallásgyakorlás Magyarországon, 1790-2005.* (Dokumentumok) II. köt. 1944-2005. História Könyvtár, MTA Történettudományi Intézete. Budapest, 2005. 944-946.o.

³ *1951. évi I. törvény az Állami Egyházügyi Hivatal felállításáról.* In: BALOGH - GERGELY: *Állam, egyházak, vallásgyakorlás Magyarországon, 1790-2005.* 955-956.o.